

Universiteit
Leiden
The Netherlands

Conceptwetsvoorstel Tijdelijke wet transparantie turboliquidatie

Koster, H.

Citation

Koster, H. (2021). Conceptwetsvoorstel Tijdelijke wet transparantie turboliquidatie. *Bedrijfsjuridische Berichten*, 2021(20), 357-358. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/3562666>

Version: Not Applicable (or Unknown)

License: [Leiden University Non-exclusive license](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/3562666>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

Bedrijfsjuridische berichten, Conceptwetsvoorstel Tijdelijke wet transparantie turboliquidatie

Vindplaats: Bb 2021/89

Datum: 2021-09-13

JCDI: JCDI:ADS290658:1

Auteur: Harold Koster

Folioweergave:

Vakgebied(en): Ondernemingsrecht / Rechtspersonenrecht

Samenvatting: Harold Koster, datum 13-09-2021

Conceptwetsvoorstel Tijdelijke wet transparantie turboliquidatie

Auteur: Harold Koster¹

In deze bijdrage gaat de auteur in op het conceptwetsvoorstel Tijdelijke wet transparantie turboliquidatie dat onlangs ter consultatie is gepubliceerd.

1. Inleiding

Op 28 juni 2021 is het conceptwetsvoorstel Tijdelijke wet transparantie turboliquidatie- en voorontwerp memorie van toelichting ter consultatie gepubliceerd. Met dit wetsontwerp zullen tijdelijk wijzigingen in Boek 2 BW worden aangebracht die zien op de turboliquidatie. Dit betreft een wettelijke faciliteit waarmee rechtspersonen kunnen ophouden te bestaan.

De voorgestelde maatregelen zijn van tijdelijke aard en gelden in principe voor twee jaar. Het wetsvoorstel bevat echter de mogelijkheid om de toepasselijkheid van de maatregelen bij koninklijk besluit te verlengen, opdat een volgend kabinet de wenselijkheid kan beoordelen of de maatregelen structureel ingevoerd dienen te worden. In deze bijdrage bespreek ik dit wetsontwerp.

2. Enkele algemene achtergronden

Rechtspersonen kunnen ophouden te bestaan, bijvoorbeeld door een juridische fusie of splitsing. Een veel gehanteerde methode waardoor rechtspersonen kunnen ophouden te bestaan is ontbinding. Art. 19 **lid 1** BW bepaalt daarover dat rechtspersonen kunnen worden ontbonden door een besluit van de algemene vergadering (bij een stichting door het bestuur tenzij statutair anders is bepaald), door het intreden van een statutaire gebeurtenis die volgens de statuten de ontbinding tot gevolg heeft, na faillietverklaring door hetzij opheffing van het faillissement wegens de toestand van de boedel, hetzij door insolventie, door het ontbreken van leden of bij beschikking van de Kamer van Koophandel of rechtbank. Indien de rechtspersoon op het tijdstip van zijn ontbinding geen baten meer heeft, houdt hij dan (onmiddellijk) op te bestaan. Zijn er wel baten, dan dient eerst vereffening plaats te vinden door een te benoemen vereffenaar. Er kunnen desgewenst ook twee of meer vereffenaars zijn. Blijkt de vereffenaar dat de schulden de baten vermoedelijk zullen overtreffen, dan doet hij aangifte tot faillietverklaring, tenzij alle bekende schuldeisers desgevraagd instemmen met voortzetting van de vereffening buiten faillissement. Is geen sprake van aangifte tot faillietverklaring, dan dient de vereffenaar een rekening en verantwoording op te stellen van de vereffening. Hieruit dient de omvang en samenstelling van het overschot te blijken. Zijn er twee of meer gerechtigden tot het overschot, dan stelt de vereffenaar een plan van verdeling op dat de grondslagen van de verdeling bevat. De vereffenaar legt de rekening en verantwoording en het plan van verdeling bij het handelsregister neer en ten kantore van de rechtspersoon. De stukken dienen bij het handelsregister neer en ten kantore van de rechtspersoon twee maanden voor ieder ter inzage te liggen. De vereffenaar maakt voorts in een nieuwsblad bekend waar en tot wanneer deze stukken ter inzage liggen. Binnen twee maanden nadat deze stukken zijn neergelegd en de nederlegging is bekendgemaakt en aangekondigd, kan iedere schuldeiser of gerechtigde daartegen door een verzoekschrift aan de rechtbank in verzet komen. Wordt niet in verzet gekomen, dan eindigt de vereffening op het tijdstip waarop geen aan de vereffenaar bekende baten meer aanwezig zijn. De rechtspersoon houdt op dat tijdstip dan op te bestaan.

Dit betekent dat als er geen baten op het tijdstip van ontbinding zijn, de rechtspersoon dan direct ophoudt te bestaan. Zijn er wel baten, dan dient eerst vereffening plaats te vinden met inachtneming van de verzetstermijn van twee maanden. Omdat ontbinding zonder vereffening sneller te bewerkstelligen is, geniet deze methode in de praktijk de voorkeur. Deze snelle ontbinding zonder vereffening wordt ook wel turboliquidatie genoemd.

3. Het wetsontwerp

De turboliquidatie is derhalve een regeling waarmee een rechtspersoon betrekkelijk snel en eenvoudig kan worden beëindigd. De verwachting van de wetgever is dat een aanzienlijk aantal ondernemers die getroffen zijn door de uitbraak van het COVID-19 virus, op korte termijn hun bedrijf willen beëindigen door middel van de turboliquidatie. Deze toename brengt volgens de wetgever tijdelijk een verhoogd risico mee op misbruik van de turboliquidatie.

Deze wijzigingen die het wetsontwerp brengt, behelzen de introductie van een financiële verantwoordingsverplichting voor bestuurders en de mogelijkheid om een civielrechtelijk bestuursverbod op te leggen in geval van misbruik. Met de voorgestelde regeling wordt beoogd de positie van schuldeisers te beschermen, de transparantie te vergroten en misbruik tegen te gaan. Het doel van deze wetswijziging is aldus om het vertrouwen in de turboliquidatie te vergroten en de turboliquidatie daardoor een toegankelijker instrument te maken voor ondernemers die hun bedrijf willen beëindigen.

Het voorgestelde art. 2:19b **lid 1** BW houdt in dat ingeval van een turboliquidatie het bestuur binnen tien werkdagen na de ontbinding aan de registers waar de rechtspersoon is ingeschreven, deponereert:

- i) een balans en een staat van baten en lasten met betrekking tot het boekjaar waarin de rechtspersoon is ontbonden;
- ii) een schriftelijke opgave van redenen voor het ontbreken van baten op het tijdstip van ontbinding en, indien van toepassing, het onbetaald laten van schuldeisers;
- iii) een slotuitdelingslijst, indien voorafgaand aan de ontbinding van de rechtspersoon schuldeisers zijn voldaan in het kader van de afwikkeling van het vermogen van de rechtspersoon. Deze lijst vermeldt de totale bevoorrechte vorderingen van schuldeisers, door pand, hypotheek of retentierecht gedekte vorderingen, concurrente vorderingen, alsmede de daarop ontvangen uitkeringen en hetgeen na voldoening van de schuldeisers van het vermogen is overgebleven; en
- iv) de jaarrekeningen over de boekjaren die voorafgaan aan het boekjaar waarin de rechtspersoon is ontbonden, indien daarvoor op grond van Boek 2 BW een plicht bestaat waar nog niet aan is voldaan, in voorkomend geval inclusief de accountantsverklaring, genoemd in art. 2:393 **lid 5** BW.

Voorts bepaalt het voorgestelde art. 2:19b **lid 2** BW dat nadat deze deponeringen zijn gedaan, het bestuur daarvan onverwijld mededeling aan de schuldeisers doet, tenzij het bestuur niet over gegevens beschikt, die daarvoor nodig zijn.

Daarnaast wijzigt het wetsvoorstel de regeling van het bestuursverbod. Bij een turboliquidatie of bij ontbinding overeenkomstig artikel 19 lid 1, onderdeel e, waarbij de rechtspersoon gelijktijdig heeft opgehouden te bestaan als bedoeld in art. 2:19 **lid 4** BW (maar uitgezonderd de situatie dat dit is veroorzaakt door het overlijden van de bestuurder), terwijl een of meer schuldeisers geheel of gedeeltelijk onbetaald zijn gebleven, kan de rechtbank, zo wordt voorgesteld, in bepaalde situaties op verzoek van het openbaar ministerie een bestuursverbod opleggen aan de bestuurder, de gewezen bestuurder daaronder begrepen. Dit kan indien:

- i) de bestuurder in geval van een ontbinding overeenkomstig art. 2:19 lid 1, **onderdeel a**, BW niet heeft voldaan aan de verplichtingen uit (het voorgestelde) art. 2:19b **lid 1** BW; of
- ii) de bestuurder doelbewust namens de rechtspersoon handelingen heeft verricht of nagelaten, waardoor één of meer schuldeisers aanmerkelijk zijn benadeeld; of
- iii) in de twee daaraan voorafgaande jaren de bestuurder, hetzij als zodanig, hetzij als natuurlijke persoon handelend in de uitoefening van een beroep of bedrijf, ten minste tweemaal eerder betrokken was bij een beëindiging van een rechtspersoon op een wijze als bedoeld in (het voorgestelde) art. 2:19b lid 1, waarbij één of meer schuldeisers geheel of gedeeltelijk onbetaald zijn gebleven, tenzij hem daarvan geen persoonlijk verwijt treft.

De **artikelen 106b**, met uitzondering van het **vijfde lid, 106c** en **106d** van de Faillissementswet zijn hierbij van overeenkomstige toepassing.

Ten slotte bevat het wetsvoorstel een wijziging van art. 2:23c **lid 1** BW. Dit artikel bevat een regeling voor het geval waarin er na het tijdstip waarop de rechtspersoon is opgehouden te bestaan, nog een schuldeiser blijkt te zijn, iemand zich gerechtigd tot het saldo acht of er nog baten blijken te zijn. De rechtbank kan dan op verzoek van een belanghebbende de vereffening heropenen en zo nodig een vereffenaar benoemen. De rechtspersoon herleeft dan voor zover dat nodig is om die vereffening af te wikkelen. Was de rechtspersoon opgehouden te bestaan door een turboliquidatie, dan heeft er geen wettelijke vereffening plaatsgevonden en kan die dus ook niet 'heropend' worden. Niettemin is dit naar huidig recht wel mogelijk. De voorgestelde tekstuele wijziging houdt in dat als de rechtspersoon is opgehouden te bestaan door een turboliquidatie, de rechtbank de vereffening in dat geval kan gelasten. Dit opdat de tekst duidelijker weergeeft hetgeen nu al geldt. De voorgestelde bepaling luidt: "In artikel 23c lid 1 wordt na "de vereffening heropenen" ingevoegd "of, als de rechtspersoon is opgehouden te bestaan als bedoeld in artikel 19 lid 4, de vereffening gelasten". Daarna staat in het huidige art. 2:23c **lid 1** BW evenwel ook nog: "In dat geval herleeft de rechtspersoon, doch uitsluitend ter afwikkeling van de heropende vereffening." Dit zou denk ik ook herzien moeten worden en kunnen gaan luiden: In dat geval herleeft de rechtspersoon, doch uitsluitend ter afwikkeling van de vereffening. Wellicht kan dat nog worden toegevoegd aan het wetsvoorstel.

Ik sluit af. De consultatieperiode eindigt op 27 juli 2021. Ik vermoed dat deze wet er snel gaat komen.

Voetnoten

1 Verbonden aan de Universiteit Leiden en aan de Universiteit van Dubai.
